

DZIENNIK ŁÓDZKI

Rok II

Łódź, niedziela 2 czerwca 1946 r.

Nr. 151 (338)

Przyjaźń, której nie zniszcza

żadne trudności

Kongres Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej

WARSZAWA, 1. 6. (PAP). — Dziś rozpoczął się w Warszawie kongres Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej.

Olbryzią salę KRN wypełniły setki delegatów i liczni goście. Nad mównicą widnieje, jako motyw dekoracyjny, olbrzymi wizerunek splecionych w uścisku dłoni, zaś cała sala udekorowana jest zielenią i flagami, o barwach narodowych Polski i Związku Radzieckiego. Pod trybuną ustawili się barwnie ubrane delegacje i orkiestry, przybyłe z różnych stron Polski w strojach regionalnych.

Pierwsze rzędy zajęli przedstawiciele najwyższych władz państwowych — obaj wiceprzewodniczący KRN prof. Grabski i Barcikowski, premier Osóbka-Morawski, wicepremierzy Gomułka i Mikołajczyk, ministrowie, podsekretarze stanu, przedstawiciele Związku Radzieckiego z ambasadorem Lebediewem i attaché wojskowym gen. Mastowem oraz specjaliści delegacji na kongres.

Przemówienie prezesa Związku Dziennikarzy prof. Wasowskiego

Z kolei głos zabiera prof. Wasowski. Mówca podkreślił na wstępie do nosie znaczenie prac Towarzystwa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej i obecnego kongresu.

Obecny kongres świadczy, że wielką ideą przyjaźni pomiędzy Polską a Związkiem Radzieckim została przez nas przyjęta, jak drogowskaz i nakaz, kierujący nas ku lepszej przyszłości.

Odwracamy kartę dziejową, wyzwalamy się z wielowiekowych uprzedzeń i, naprawiając wielowiekowe błędy, zajmujemy nową postawę wobec nowej rzeczywistości.

Narody radzieckie uratowały nie tylko swoją wolność, ale uratowały Polskę od zakładu, ale obroniły Europę przed najstraszniejszym w dzie-

jach zalewem barbarzyństwa, przeto część i chwala wolnym narodom radzieckim i wodzowi tych narodów Józefowi Stalinowi, którego imię stało się jedną z gwiazd przewodnich lepszej części rodzaju ludzkiego.

Szanując wolność własną, Związek Radziecki szanuje też i wolność naszą, a niosąc nam tak bezcenną pomoc, nie dyktuje żadnych warunków, które mogłyby uderzać w suwerenność Państwa Polskiego.

Po zakończeniu swego przemówienia prof. Wasowski powołał do prezydium gen. Spychalskiego, prezydenta m. Warszawy, Tolwińskiego sekretarza KCZZ Motykę, przedstawiciela Związku Patriotów Polskich prof. Dembowskiego, przedstawicielkę Ligi Ko-

Oświadczenie prezydenta Bieruta

Przewodniczący kongresu red. Wasowski odczytał pismo, nadesłane od prezydenta KRN Bieruta, następującej treści:

„Gorąco pozdrawiam uczestników pierwszego ogólnokrajowego kongresu Przyjaźni Polsko-Radzieckiej — w imieniu własnym i w imieniu Rzeczypospolitej. Działalność T-wa Przyjaźni Polsko-Radzieckiej jest jedną z najlepszych i najważniejszych form współpracy pomiędzy narodami, obydwu zaprzyjaźnionych krajów w dziedzinie kulturalnej, naukowej, arty-

stycznej, literatury, zawodowej i ogólnospołecznej. Rozwój i pogłębianie tej współpracy umacniać będzie coraz bardziej zbliżenie i wzajemne zrozumienie pokrewnych sobie historycznie narodów słowiańskich, oraz ich pomoc wzajemna i współdziałanie na polu gospodarczym i w dziedzinie utrwalenia ogólnego pokoju. Dlatego też żyję Towarzystwu Przyjaźni Polsko-Radzieckiej jak najpomyślniejszego rozwoju i ogarnięcia swym wpływem najszerszych mas obywateli naszego kraju.“

przykładne zwycięstwo nad barbarzyństwem niemieckim winny sprawić to, aby owoce tego zwycięstwa nie zostały zmarnowane, aby tym razem narody słowiańskie nie popełniły starego błędu, aby zostały wyciągnięte wszystkie konsekwencje polityczne z tego zwycięstwa.

Warunkiem zaś tego powodzenia jest trwałość przyjaźni w rodzinie naszych narodów słowiańskich. W pojedynkę byliśmy zawsze bici przez wroga niemieckiego, razem odnieśliśmy wspaniałe zwycięstwa.

W imię wielkich celów obrony naszej wolności i niepodległości musimy przekreślić wszystkie doznane urazy i krzywdy. Wspólne cierpienia i męki naszych narodów pod butem okupanta, wspólne ruiny i zgłiszcza naszych miast i wsi, wspólne pomaganie sobie w potrzebie i niedoli, a przede wszystkim krew żołnierzy radzieckich i polskich, wspólnie przelana za świętą sprawę wolności naszych narodów zmaszala i przekreśliła wszystkie nasze dotychczasowe błędy, krzywdy i winy. Zaczęliśmy po tej okrutnej wojnie i wielkiej lekcji historii nowe życie, rozpoczęliśmy pisać nową kartę naszej historii.

Wielkim plusem naszych obecnych czasów jest fakt, że nasze narody mają rządy demokratyczne, rządy ludowe, które niezmiernie ułatwiają szczerze i uczciwe porozumienie pomiędzy obydwiema stronami.

Historia nasza również zapisze złotymi zgłoskami imię zwycięskiego wodza i wielkiego męża stanu generalissimusa Stalina, który nie tylko przyczynił się waleśnie do zwycięstwa nad Niemcami, ale który patrzy w daleką przyszłość umocnienia długotrwałego pokoju i który w sojuszu i przyjaźni narodów słowiańskich widzi wielką ostoję tego pokoju i zabezpieczenia go przed wieczną agresją niemiecką. Dzięki temu nieprzeciętnemu człowiekowi pokonałmy już — Polska i Związek Radziecki — tak wiele uprzedzeń i nieufności wzajemnych i położyliśmy trwałe fundamenty pod wspólny, dobrze rozumiany sojusz i przyjaźń. Generalissimus Stalin i całe jego postępowanie wobec naszego kraju i naszego narodu wskazują nam dobitnie, że jest on wielkim przyjacielem Polski.

Przeszedł huragan wojny, zniknął koszmarny niewoli i przemiełył pierwszy radosny dzień naszego wyzwolenia. Miejsce entuzjazmu i upojenia wolnością, miejsce uczucia wielkiej wdzięczności za pomoc w wyzwoleniu zajmuje teraz przede wszystkim zimna logika wyrozumienia. Im dalej od koszmarnego nocy niewoli i dnia naszego wyzwolenia, tym wyraźniej zarysowuje się groza, jaka wisiła nad naszym narodem. Przy-

Mowa premiera Osóbki Morawskiego

Szanowni Obywatele! Najtrwalsza i najcenniejsza przyjaźń w życiu międzynarodowym to ta, która rozwija się i trwa nie tylko pomiędzy rządami, ale przede wszystkim ta, która tkwi w szeroko- i wąsko- i w różnorodnych masach narodów, a zwłaszcza gdy przyjaźń jest podparta wspólnymi interesami. Takiej przyjaźni nie zniszcza żadne trudności, czy nieporozumienia przejściowe.

Podobny przykład trwałe, głębokiej, opartej na istotnych interesach, reprezentuje ugruntowująca

się z dnia na dzień z miesiąca na miesiąc przyjaźń polsko-radziecka. Obiektywne warunki dla przyjaźni między braćmi narodami słowiańskimi istniały od wieków. Narody te, podobne z usposobienia pokojowe, żyją nie z podbojów, ale z własnej pracy, pokrewne ze sobą językiem i kulturą.

Jeżeli w naszej historii mieliśmy jednak okresy walk i nienawiści wzajemnej, to winę za ten stan rzeczy ponosiły nie tyle nasze narody, ile nasze rządy, rządy antyludowe i

antynarodowe. Nie mała też przyczyna tego stanu rzeczy tkwiła w szerokich wpływach na te zagadnienie naszych wspólnych wrogów — Niemców, którym na rękę były swary w rodzinie słowiańskich narodów, gdyż z podzielonymi i zwanionymi można było łatwiej się rozprawić, złupić i zagrabic ich ziemie.

Dopiero groźba niebezpieczeństwa zespoliła słowian do wspólnej walki i wspólnej obrony przed wrogiem. Taki przykład to rok 1410, zakończony naszym zwycięstwem militarnym pod Grunwaldem i po 535 latach rok 1945, rok wspólnego zwycięstwa i triumfu Słowian i innych narodów nad barbarzyństwem niemieckim i faszyzmem w ogóle, które to barbarzyństwo, groziło zagładą całemu cywilizowanemu światu, a przede wszystkim narodom słowiańskim, których ziemie miały się stać kolonią niemiecką, a ludność tych ziem używającym nawozem i popiołem.

Groza, jaka ostatnio wisiła nad światem, a w szczególności nad naszymi narodami słowiańskimi i bez-

Po decyzji angielskiej

Minorowy ton Andersa

Zapowiada marsz „w stronę Polski“

nowymi „nieznanymi drogami“

PARYŻ, 1. 6. (API). — Z Rzymu donoszą, iż Anders wydał do podwładnych mu oddziałów rozkaz poświęcony sprawie demobilizacji i przeniesienia tych oddziałów z Włoch do Anglii.

W rozkazie, utrzymanym w minorowym tonie, Anders nie próbuje już ludzi żołnierzy nadziejami. Przypomina jedynie, że zostały dane gwarancje, według których rodziny żołnierzy będą mogły połączyć się z nimi na terenie W. Brytanii, skąd następnie razem

przeniesione zostaną do kraju osiedlenia, m. in. do Afryki i Meksyku.

Oświadczył on także, że „po sumiennym zbadaniu, realnej ocenie sytuacji politycznej, zmuszony jest do przyjęcia „twardej i jednostronnej decyzji angielskiej“.

Na zakończenie Anders stwierdził, że oddziały polskie opuszczają ziemię włoską dla ziemi angielskiej i jutro „nowymi drogami“ ruszą znowu „w stronę Polski“.

trwa od 1942 roku, kiedy droga poprzez Iran, Bliski Wschód, Egipt, Afrykę i Włochy miała wieść do Polski. Obecnie Anders może wskazać tylko „nieznane drogi“.

Gottwald tworzy nowy rząd w Czechach

PRAGA, 1. 6. (API). — W związku z wynikiem wyborów w Czechosłowacji i malacą nastąpić dymisja rządu prez. Benesa przyjął dzisiaj przywódca komunistów Klemens Gottwald, powierzając mu misję tworzenia nowego gabinetu.

Dzisiaj we Francji

wybory do konstytuandy jako rezultat majowego referendum

PARYŻ, 1. 6. (API). — W dniu jutrzejszym, to jest w niedzielę, dnia 2 czerwca, odbędzie się we Francji wybory do nowej konstytuandy.

W referendum ludowym w maju odrzucono projekt konstytucji, opracowanej przez obecne zgromadzenie narodowe. Francję czeka nowych kilka miesięcy interregnum, gdy nowe zgromadzenie stacząc bę-

dzie walkę o przyszły ustroj Francji. To nowe zgromadzenie będzie więc nosiło charakter tymczasowości, będzie poddawać ostatecznej próbie naród francuski w następnym referendum.

W przededniu wyborów prasa 3 największych partii nawołuje do głosowania na każdą z list poszczegól-

(Dalszy ciąg na str. 2-ej)

KALENDARZYK HISTORYCZNY

NIEDZIELA 2 CZERWIEC
DZIŚ: Marcelina i Sadolca; słow.: Ratysława. JUTRO: Erazma i Klotyldy słow. Bratumiły
1543 Umarł poeta - liryk Klemens Janicki, Wielkopolein.

KRONIKA

WAŻNE TELEFONY
Woj. Urząd Bezp. - tel. 252-72
Pow. Urząd Bezp. - tel. 130-01
Kom. Miejskie M.O. - tel. 253-60

Program radiowy

na niedzielę, 2.6.46
6.57 Z Krakowa: Sygnał czasu. 7.00 Kalend. histor. 7.05 Muzyka. 7.15 Rozmowa ze słuchaczami. 7.30 Muzyka. 8.00 Z W-wy: Dziennik poranny. 8.10 Program na dzisiaj. 8.25 Z Łodzi: Muzyka z płyt. 9.00 Transmisja nabożeństwa z Piotrkowa Trybunalskiego, oraz audycja regionalna. 10.10 Z Poznania: Program ogólnopolski. 11.10 Z Łodzi: „Pod strzechy” - pog. Marka Zagajnego z cyklu: „Co się dzieje w Łodzi?”

16.20 Audycja dla młodzieży. 16.50 Kronika kultury. 17.00 „Podwieczorek przy mikrofonie. 18.15 „5 min. poezji”. 18.20 - Przejrzyty tygodniowy. 18.30 Tygodn. dźwiękowy. 18.35 „Podróż po świecie”. 19.05 „Uśmiech i piosenka”. 19.30 Dziennik wiecz. 20.00 Mozaika muzyczna. 20.50 „10 min. poezji”. 21.00 Z Łodzi: „Michał Lermontow” - fel. liter. mgr. T. Chrościelewskiego. 21.10 Koncert Życzeń I-sza część. 21.55 Wiadomości sportowe. 22.00 Z Poznania: Audycja rozrywkowa. 22.15 Z W-wy Muz. taneczna. 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika. 23.25 Program na jutro. 23.35 Z Łodzi: Koncert Życzeń II część. 0.05 Program na jutro. Zakończenie audycji i Hymn do O.10.

Z wkładu

W imię postępu

Tak zwykle bywa, że największa nawet sensacja (taka, którą się roztrąbia po całym świecie bardzo głośnym: hallo! hallo!) po pewnym czasie się - że tak powiem - przejawia, traci moc atrakcyjną i - przetrzymam bardzo - robi klapę. Pewnym atoli - jak to się mówi - czym nikom zależy nieraz ogromnie, aby pewne sensacje się akurat nie przejawiały, nie straciły siły przyciągania, nie zrobiły kłapy.

odegrała bardzo znaczną rolę. Nie tylko jako kropka nad i w wojnie z Japonią, ale następnie jako pokojowy instrument szantażu politycznego Państwa, mianowicie, czy raczej: pewne czynniki w państwach, które miały i mają dołączyć starannie zastrzeżony dostęp do bomby atomowej - puścić w kurs, obiegem po całym świecie, wielki postrach atomowy: wiecie, so było w Hiroszymie? Proszę to sobie dobrze w wyobraźni zanotować. Zeby osiągnąć swój cel - pewne czynniki dolażyły starań, aby bombardowanie atomowe miasta japońskiego rozdmuchać (już to przy pomocy b. zamazanych fotografii, już to przy pomocy relacji „naocznych” świadków) do rozmiarów gigantycznej makabry. Sensacja udala się pierwszorzędnie: wielu ludziom zmroziła krew w żyłach. Trwało to pewien, dość długi okres, ale potem się jakoś łagodnie rozeszło po gazetach. Dziś sensacja liczy bodaj więcej sceptyków, niż entuzjastów. Ale to się właśnie wyz. wymienionym czynnikiem - nie podoba. Postanowiono tedy podgrzać naszą zblazowaną wyobraźnię atomową i urządzić - w ramach zamkniętego pola - dla delegacji krajów „sprzymierzonych” - wielki eksperyment z tak skawym udziałem groźnej bomby.

Tydzień PCK

W dniach od 1-go do 10-go czerwca br. na terenie całego kraju odbywają się imprezy i zbiórki celem zebrania środków materialnych na rzecz Polskiego Czerwonego Krzyża. Protektorat nad tą akcją objął Prezydent KRN Bolesław Bierut.

Na terenie miasta Łodzi i województwa akcja kieruje Komitet, któremu patronują przedstawiciele najwyższych miejscowych władz z prez. Miajalem i wojewoda Dąb-Kociółem na czele.

Tydzień PCK rozpoczęty został wczoraj o godz. 9-ej nabożeństwem żałobnym w kościele św. Krzyża za poległych i zmarłych pracowników PCK. Po południu odbyła się zbiórka w restauracjach, kawiarniach i innych lokalach.

W dniu dzisiejszym już od rana kwesztarze zbierała datki na PCK i nie będzie chyba obywatela, który by odmówił drobnej bodaj ofiary. O godz. 9-ej po uroczystej mszy św. w Katedrze nastąpi poświęcenie karet sanitarnych. Po czym korowód udekorowanych samochodów i karet sanitarnych przejedzie ulicami miasta. Poranek artystyczny o godz. 12-ej w sali kina Polonia zamyka imprezy dnia dzisiejszego. Tylko w lokalach zamkniętych przez całe popołudnie kwesztarze zbierać będą jeszcze datki na PCK.

DODATKOWY TERMIN WYDAWANIA KART ZAOPATRZENIA

W dodatkowym terminie t. j. od 1 do 10 czerwca br. wydawane będą dla opóźnionych karty wymienne i zaopatrzenia na miesiąc czerwiec przez terenowe właściwe Okręgi Kart Zaopatrzenia.

Ofiary

Zamiast kwiatów na grób śp. Stanisława Podciechowskiego składają prac. F-my „Lambda” - 500 zł na Polski Związek B. Wieźniów Politycznych Hił. Wieźniów i Obozów Koncentr. - na własny użytek dla akademików b. wieźniów.

Kalendarzyk imprez w dniach następnych:

W poniedziałek, 3 bm.: o godz. 17 ćwierćfinałowy mecz międzyszkolny na boisku KS „Zjednoczone”, od godziny 17-ej dancinng towarzyski w „Tivoli” urozmaicony występami artystów.

We wtorek, 4-go bm.: o godz. 19 odczyt prof. dr Rutkowskiego w sali O.S.T., Piotrkowska 102 na temat - „Krew to cudowna rzecz”.

W środe, 5-go bm.: o godz. 20 Koncert - utworu I. Paderewskiego w wykonaniu W. Kedry - w sali kina „Bałtyk”.

W czwartek, 6 bm.: o godz. 10.30 mecz piłki nożnej Legia (Warszawa) - ZZK (Łódź) na boisku ŁKS; o godz. 19-ej - odczyt prof. dr A. Bera w sali O.S.T., Piotrkowska 102 o „Współczesnych metodach leczenia chorób zakaźnych”.

W niedziele, 9 bm.: od rana - kwesztwa uliczna, po południu - zbiórka w lokalach zamkniętych, od godz. 14-ej wielka zabawa ogrodowa w parku Julianów.

Poświęcenie sztandaru VI Drużyny Harcerzy im. J. Kilińskiego

W dniu dzisiejszym odbędzie się uroczystość poświęcenia i wręczenia sztandaru VI Drużynie Harcerzy im. pułk. Jana Kilińskiego przy Miejskim Gimnazjum i Liceum (ul. Sienkiewicza 46). Na uroczystości te przybędą przedstawiciele władz miejskich, szkolnych oraz Komendy Chorągwi Łódzkiej.

Poświęcenie sztandaru, ufundowanego sumptem Koła Przyjaciół przy VI ŁDH, odbędzie się o godz. 9.30 w kościele OO. Jezuitów, po czym drużyna uda się szykiem zwartym na dziedzińiec gimnazjum, gdzie zostanie jej wręczony sztandar.

Zaznaczyć należy, że VI ŁDH wysunęła się na czoło łódzkich drużyn harcerskich dzięki energicznemu kierownictwu podharcmistrza Bargała oraz opiece ciała pedagogicznego gimnazjum w osobach dyr. Woźniakowskiego i opiekuna drużyny ob. Krakowskiego.

STANISŁAW SOJECKI

Sciany maja, uszy...

16) POWIEŚĆ Tom II.
- To Puffke - szepnął Wolff, wchodząc z pistoletem do pokoju. Wszedł, otworzył szeroko oczy i ryknął wielkim śmiechem. Śmiech ten udzielił się zarazliwie i tym, którzy weszli tu razem z leutenantem.

- Burak! - kwiknął z radością. - Burak! A to ci heca... Powstał z klęczek, podał rękę Wolffowi, chcąc mu podziękować za ocalenie, gdy wtem wzrok jego padł na kasę: - Okradł! - jęknął rozpacźliwie. - Okradł! Leutenant uderzył go brutalnie w kark. - Oprzytomnij trochę, gruby cymbale! - krzyknął. - Któż cię okradł? - Gestapo? Wolff zmarszczył się groźnie, wyciągając pistolet: - Słuchaj no, Puffke - wycedził chłodno - licz się ze słowami! Kto, pytam, cię okradł? Puffke spojrział zdziwiony. - No, przecież mówię, że gestapo... To jest: w mundurach gestapo... - Ach, tak. No, to opisz jak wyglądali! Puffke zaczął opowiadać drżącym głosem, a Wolff kiwnął na SS-mana, by notował. - Ile ci okradł? - spytał gestapowiec, obrzucając dyrektora bystrym spojrzeniem.. Puffke spuścił oczy. - Nno - wyjąkał - niewiele. Tak około... - Dokładnie - ile? - Nieszczęsny dyrektor westchnął ciężko i wreszcie wykrztusił: - Sto tysięcy! - A gdzie - reszta? - J - jaka reszta? - Dziewięćset tysięcy! - Żadnej reszty nie było - oświadczył Puffke, parząc na Wolffa. - Powiadasz: nie było? No, a ja wiem, że miałeś - milion! Puffke na te słowa zrobił wystraszoną minę i - zemdlał, padając na podłogę.

Wolff kopnął go z pogardą swym pięknym, lakierowanym butem, wydając jednocześnie rozkaz żandarom: - Zabrać to ścierwo i wsadzić do więzienia. To dzieje państwowych pieniędzy. Mnie chciał, idiota, oszukać! Myślał, że nie słyszałem, jak jęczał: mój milion, mój milion... Zresztą dowiemy się wszystkiego od kogo innego: od jego współników. Zwrócił się do SS-mana, schodzącego z piętra na korytarz. - Hej, ty tam! Kogo znaleźliście? - Sekretarkę Puffkego i jakiegoś draba z Warszawy, nazwiskiem Stein. Oboje byli związani sznurami jak barany, usta zatkane szmatą... - Dobrze, idziemy do nich! Emma Ossiecka znała dobrze leutenanta Wolffa, to też pisała z radości na jego widok: - Herr Wolff, jakże się cieszę! Żeby nie pan, byśmy się udusił! Wolff kiwnął niedbale głową i spojrzął badawczo w stronę Steina. - Kto to jest? - zapytał. - To Stein - odparła Emma. Herr Stein to porządnym człowiek, przywołał nam towary z Warszawy... Aha. A po niemiecku - umie? - Umie. Nawet bardzo dobrze... Wolff zwrócił się po tym wyjaśnieniu bezpośrednio do Steina: - Dokumenty? Młody człowiek podszedł do gestapowca i podał mu spokojnie posiadane dowody. Leutenant przez chwilę wczytywał się w nie dokładnie, mruknął: „w porządku” i raptem, patrząc Steinowi przenikliwie w oczy, rzucił ostre pytanie: D. c. n.

